

WOLSZTYN

przyroda



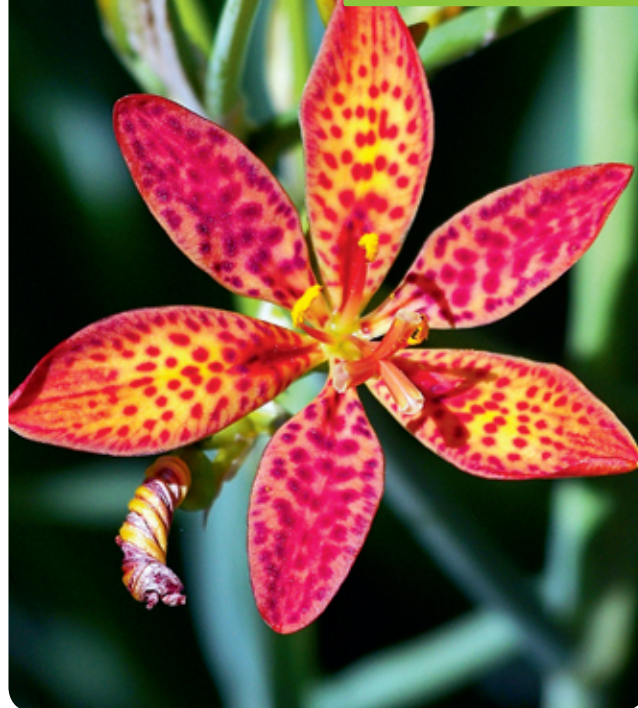
fot. Rafał Mencel

ZAPRASZAMY

Miasto i gmina Wolsztyn to tereny chętnie odwiedzane przez turystów, także z powodu ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Lasy, jeziora, kanały Obry i urokliwa rzeka Dojca, pomnikowe aleje i zażytkowe pałacowe parki, tereny chronione przyciągają do tego regionu tych, którzy cenią ciszę i wypoczynek na łonie natury. Dość rzec, że ponad 37% powierzchni gminy zajmują lasy, a krajobraz urozmaica aż osiem jezior – Berzyńskie (330,8 ha), Orchowe (163 ha), Wolsztyńskie (124,2 ha), Obrzańskie (86,8 ha), Wilcze (48,2 ha), Krutla (23,3 ha), Wuszno (22,4 ha), Świętno (5,2 ha). Bardzo interesująca jest przepływająca przez gminę rzeka Dojca, malowniczo wijąca się wśród lasów i łąk, która w rynn timer wolsztyńskiej łączy ze sobą jeziora Wolsztyńskie i Berzyńskie.

Bogata jest tu także flora i fauna. Na terenie gminy stwierdzono występowanie 29 gatunków roślin objętych ścisłą ochroną oraz 21 objętych ochroną częściową, ponad 120 gatunków zwierząt podlegających ochronie, w tym aż 79 gatunków ptaków.



ŚWIAT ROŚLIN

O szacie roślinnej danego terenu decyduje wiele czynników – pochodzenie i rzeźba terenu, stosunki wodne, rodzaj gleb, klimat, a także działalność człowieka.

Na terenie gminy Wolsztyn spotkać można bory suche (z sosną jako podstawowym gatunkiem), porastające skrajnie suche wydmy i sandry, świeże bory sosnowe – zajmujące największą powierzchnię pośród tutejszych lasów, niewielkie skupiska borów mieszanych, bór bagienny występujący na niewielkich obszarach pomiędzy wydmami w okolicach Nowej Obry, a także grądy, olsy i zarośla tozowe.

Spośród roślin objętych ścisłą ochroną gatunkową występują m.in. gwiazdosz, widłak goździsty, śnieżyczka przebiśnieg, goździk pyszny, przylaszczka pospolita, rosziczka okrągłolistna, lilia złotogłów, storczyki (kukawka, samicy, krwisty, szerokolistny), kosaciec syberyjski.



ŚWIAT ZWIERZĄT

Obszerne tereny leśne, jeziora i rzeki sprawiają, że fauna tego regionu jest bogata.

Pośród ssaków spotkać tu można m.in. sarny, daniele, jelenie, dziki, lisy, zające, łosie, wydry, borsuki, a także będące pod ochroną łasice, gro-nostaje i bobry. Z płazów żyją tu m.in. różne gatunki ropuch, kumaki nizinne, grzebiuszki ziemne, a z gadów – jaszczurki, zaskrońce i żmije zygzakowate. Jeziora i rzeki bogate są w ryby - m.in. okonie, leszcze, sandacze, sumy, węgorze, szczupaki, sielawy, amury.

Na terenie gminy Wolsztyn pojawia się przelotnie lub gniazduje aż 200 gatunków ptaków, spośród których 79 gatunków objętych jest ochroną. Co najmniej 14 gniazdujących tu gatunków zagrożonych jest w skali europejskiej: rybitwa czarna, żuraw, zielonka, rycyk, bocian biały, bąk, kania czarna, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, lelek, zimorodek, dzięcioł czarny, dzierzba gąsiorek, skowronek borowy.



fol. Rafał Menciel



fol. Rafał Menciel



fol. Rafał Menciel



TERENY CHRONIONE

BAGNO CHORZEMIŃSKIE (3,66 ha)

Jest najcenniejszym przyrodniczo miejscem w gminie. To ścisły rezerwat utworzony w 1959 roku dla ochrony śródleśnego torfowiska przejściowego. Leży on w dolinie Dojcy, w bezodpływowej niecce otoczonej lasami sosnowymi, około 5 km na północ od Wolsztyna. Na jego terenie występują rzadkie i chronione rośliny – m.in. rosziczka okrągłolistna i długolistna, żurawina błotna, bagno zwyczajne, bagnica torfowa, modrzewnica pospolita, kilka gatunków turzyc.



Na terenie gminy znajdują się także dwa obszary Natura 2000. Pierwszy z nich zaliczany jest do specjalnych obszarów ochrony siedlisk, drugi - obszarów specjalnej ochrony ptaków.

BARŁOŻNIA WOLSZTYŃSKA (22 ha)

To ostoja obejmująca - otoczona lasami sosnowymi - podmokłą, zatorfioną nieckę, z dwoma niewielkimi zbiornikami wodnymi, będącymi najdalej wysuniętym na zachód europejskim stanowiskiem strzebli błotnej (zagrożonej wyginięciem ryby wpisanej do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt).



WIELKI ŁĘG OBRZAŃSKI (23.431 ha)

Obejmuje najszerszą część doliny Środkowej Obry, gdzie rzeka płynie trzema korytami. Ta kraina łąk, bagien, lasów zalewowych oraz lasów mieszanych, pocięta siecią kanałów i rowów, jest ostoją ptasią, w której występują: świergotek polny, pokrzewka, jarzębiatka, podróżniczek, dzięcioł czarny, derkacz, zielonka, kropiatka, żuraw, błotniak zbożowy i stawowy, kania czarna i ruda, trzmielojad, orlik krzykliwy, bocian czarny i biały oraz bąk. Na terenie gminy Wolsztyn leży fragment tej ostoi o powierzchni 4056 ha.





PARKI PAŁACOWE

Choć lata świetności mają dawno za sobą, nadal pozostają urokliwymi enklawami zieleni, często z pomnikowym drzewostanem.

PARK MIEJSKI W WOLSZTYNIE

Park krajobrazowy otaczający pałac w Wolsztynie – obecnie Park Miejski, ma powierzchnię 17,76 ha. Formę regularnego założenia z alejami grabowymi i lipowymi nadano mu w XVIII i XIX wieku, gdy właścicielami tutejszych dóbr byli Gajewscy. Kolejni właściciele uzupełniali nasadzenia wprowadzając do parku zagraniczne drzewa i krzewy ozdobne, ale nie zmieniając układu przestrzennego. W parku rośnie dziś wiele pomnikowych drzew, w tym m.in. miłorząb dwukłapowy (o obwodzie 155 cm), topola kanadyjska (510 cm), dęby, buki, jesiony, sosny, świerki i modrzewie. Na jednym z dębów w 1910 roku, Marcin Rożek wyrzeźbił głowy Fauna i Meduzy – dziś konar z oryginałami rzeźb jest w Muzeum Marcina Rożka, a na dębie są ich kopie dłuta Władysława Stępyry. Park przecinają ścieżki spacerowe, z których część ma charakter historyczny, a część ukształtowana została w wyniku budowy infrastruktury turystycznej. Od 1993 roku w parku prowadzone są prace ratujące i porządkujące tutejszy drzewostan.

PARK PAŁACOWY WE WRONIAWACH

Ma powierzchnię 12,18 ha. Założony został pod koniec XVIII wieku, gdy właścicielami majątku byli Gajewscy z Wolsztyna. Niestety, z pierwotnego założenia zachowało się do dziś niewiele – główne wejście do parku, główne ścieżki spacerowe i aleja kasztanowców. Z cennych drzew rosną tu liczące około 250 lat dwa platany oraz około 200-letni dąb szypułkowy.



PARK PAŁACOWY W GOŚCIESZYNIE

Jego początki sięgają przełomu XVIII i XIX wieku, ale znacznie został przebudowany i powiększony w II połowie XIX wieku (z tego okresu pozostały daglezie, klony, kasztanowce i modrzewie) oraz na początku XX wieku, gdy Zygmunt Kurnatowski wznosił tu okazały neogotycki pałac – z posadzonych wówczas egzotycznych gatunków do dziś przetrwały jedynie kasztan jadalny i głogi. Park w Gościeszynie, o powierzchni 13 ha, otoczony jest alejami: północną (głównie około 190-letnie lipy drobnolistne), wschodnią (110-letnie lipy drobnolistne) i południową (lipy w wieku 55 i 125 lat oraz 185-letnie dęby). W parku rosną m.in. platany (o obwodach od 380 do 575 cm), jesiony wysmukłe (375-525 cm), dęby szypułkowe (400-590 cm), olsza czarna (360 cm).



fot. Aleksander Zukowski

PARK PAŁACOWY W CHORZEMINIE

To niewielki park o powierzchni niespełna 3 ha. Prawdopodobnie powstał w połowie XIX wieku. Wśród starego drzewostanu są tam dziś prawdziwe przyrodnicze perełki – dąb kaukaski o obwodzie 350 cm, prawdopodobnie najokazalszy taki egzemplarz w Polsce, klon srebrzysty (340 cm), buk zwyczajny (320 cm), dąb czerwony (280 cm) oraz lipa amerykańska (180 cm).





ŚCIEŻKI DYDAKTYCZNE

Dla turystów chcących lepiej poznać walory przyrodnicze ziemi wolsztyńskiej przygotowano ścieżki dydaktyczne:

1. ŚCIEŻKA PRZYRODNICZO - LEŚNA BAGNO CHORZEMIŃSKIE

Opracowana przez Nadleśnictwo Wolsztyn biegnie wokół rezerwatu Bagno Chorzemińskie. Wyznaczono na niej 15 przystanków tematycznych umożliwiających poznanie przyrody chronionego torfowiska, roślin i zwierząt występujących w tutejszych lasach, pracy leśników, a także pięknego krajobrazowo przełomu rzeki Dojcy. **Ścieżka ma dwa warianty – krótszy liczy 2 km długości, dłuższy – 5 km.**

2. ŚCIEŻKA SZLAK ŻURAWI

Zaczyna się i kończy w Parku Miejskim w Wolsztynie, a jej trasa o **długości 8,5 km** biegnie wokół Jeziora Wolsztyńskiego pokrywając się z żółtym szlakiem rowerowym. Wzdłuż ścieżki umieszczono tablice zapoznające turystów ze światem roślin i zwierząt na tym terenie oraz z formami ich ochrony.



foto: Jerzy Hironowski

3. ŚCIEŻKA PRZYRODNICZO-DYDAKTYCZNA

W PARKU MIEJSKIM W WOLSZTYNIE

Jej projekt wykonany został przez uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Wolsztynie. Na potrzeby ścieżki powstało kilkanaście tablic poświęconych historii i przyrodzie parku oraz Jeziora Wolsztyńskiego, a także tablica upamiętniająca prof. Janusza B. Falińskiego – znanego botanika, pioniera ochrony wolsztyńskiej przyrody i absolwenta LO w Wolsztynie.



Wolsztyn



pełną parą!



Urząd Miejski w Wolsztynie
i Gminne Centrum Informacji
ul. Doktora Kocha 12a 64-200 Wolsztyn
www.wolsztyn.pl; fb.com/gciwolsztyn

Zakup regionalnych pamiątek:
Sklep MASTER, ul.5 Stycznia 39, Wolsztyn
Gminne Centrum Informacji, ul. Doktora Kocha 12a, Wolsztyn

Koncepcja cyklu folderów „Wolsztyn”: Katarzyna Jęczmionka

Tekst: Anna Plenzler

Zdjęcia: Aleksander Żukowski, Jerzy Hirowski, www.fotoiks.pl, archiwum
UM Wolsztyn, archiwum Muzeum Regionalne w Wolsztynie, www.pixabay.com,
www.libro.poznan.pl

Zdjęcie na okładce: Rafał Mencil

Opracowanie graficzne: www.libro.poznan.pl

Wydawca: www.libro.poznan.pl

ISBN 978-83-63902-26-1